

ÇEK TAKAS İŞLEMLERİ SİSTEM SÖZLEŞMESİ

MADDE 1- TARAFLAR

Bu Sözleşme, Reşitpaşa Mahallesi Borsa İstanbul Caddesi No:4 34467 Sarıyer İstanbul adresinde faaliyet gösteren İstanbul Takas ve Saklama Bankası Anonim Şirketi ile
.....
adresinde faaliyet gösteren
..... arasında aşağıdaki şartlarda akdedilmiştir.

MADDE 2- TANIM VE KISALTMALAR

Bu Sözleşmede geçen,

İlgili Mevzuat: 20 Aralık 2009 tarihli ve 27438 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanan 5941 sayılı Çek Kanunu, 27/06/2013 tarih ve 28690 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanan 6493 sayılı Ödeme ve Menkul Kıymet Mutabakat Sistemleri, Ödeme Hizmetleri ve Elektronik Para Kuruluşları Hakkında Kanun’un 10 uncu maddesi, 28/06/2014 tarihli ve 29044 sayılı Resmi Gazetede yayımlanan Ödeme ve Menkul Kıymet Mutabakat Sistemlerinin Faaliyetleri Hakkında Yönetmelik, 09/6/2018 tarih ve 30446 sayılı Resmi Gazete’de yayınlanan Çek Takas Faaliyetleri Hakkında Yönetmeliği, İstanbul Takas ve Saklama Bankası A.Ş. Çek Takası, Takas, Mutabakat ve Risk Yönetimi Sistem Kuralları ve ilgili diğer mevzuatı,

Katılımcı: Bu Sözleşmenin tarafı olan 19/10/2005 tarihli ve 5411 sayılı Bankacılık Kanununa tabi bankaları,

Muhatap katılımcı: Çekin keşide edildiği hesabın bulunduğu katılımcıyı,

Sistem: Takasbank tarafından Yönetmeliğin 5 inci maddesi kapsamında çeklerin banka şubeleri arasında hesaben ödenmesini sağlamak amacıyla kurulan ve takas ve mutabakat işlemlerinin yapılmasına aracılık eden elektronik ortamda işletilen Takasbank Çek Takas Sistemini,

Sistem Kuralları: İstanbul Takas ve Saklama Bankası A.Ş. Çek Takası, Takas, Mutabakat ve Risk Yönetimi Sistem Kurallarını,

Takas: Katılımcılara ibraz edilen muhatap katılımcılara ait çeklere ilişkin bilgilerin elektronik ortamda takas odasına iletilmesi, provizyon alınmasına aracılık edilmesi ve netleştirme işlemlerini,

Takas odası: Takas faaliyetlerinin yürütüldüğü Takasbank Çek Takas Sistemi ortamını,

Takasbank: Bu Sözleşmenin tarafı olan İstanbul Takas ve Saklama Bankası Anonim Şirketini,

Yönetmelik: 09/6/2018 tarih, 30446 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanan Çek Takas Faaliyetleri Hakkında Yönetmeliği

ifade eder.

MADDE 3- SÖZLEŞMENİN KONUSU

İş bu Sözleşme, Sisteme katılım, takas, mutabakat, garanti mekanizması katkı payı, temerrüt ve nakit transfer işlemlerinin yürütülmesi sırasında tarafların hak ve yükümlülüklerini düzenler.

MADDE 4- KATILIMCININ HAK VE YÜKÜMLÜLÜKLERİ

Katılımcı;

- 1) Sistemde gerçekleştirilecek tüm işlemler ile ilgili olarak Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası ve Takasbank tarafından çıkarılan yönetmelik, tebliğ, sistem kuralları, genelge, genel mektup, ilke kararı ve diğer nam altında yapılan her türlü düzenleme ile ilgili diğer mevzuat hükümleri ve bu Sözleşme şartlarının uygulanacağını, Takasbank'ın söz konusu mevzuatı sistem işleticisi olarak yorumlamaya, açıklık bulunmayan konularda genel hükümleri de dikkate alarak karar vermeye ve uygulamayı yönlendirmeye yetkili olduğunu,
- 2) Günlük işlemleri yapabilme niteliğine haiz yeterli sayıda çalışan tahsis etmeyi,
- 3) Sistem güvenliğinin ve kesintisiz çalışmasının sağlanması için Takasbank ve diğer yetkili kurum ve kuruluşlarca yapılacak düzenlemeler çerçevesinde, gerekli altyapı, yazılım ve sistemleri hazır ve çalışır halde bulunduracağını,
- 4) Sistemin kesintisiz ve güvenli işletiminde sürekliliği sağlamak amacıyla Takasbank tarafından yapılan sistem değişikliklerine belirlenen sürelerde uyum sağlayacağını ve davet edildiği testlere iştirak edeceğini,
- 5) Sistemin güvenliğinin temini amacıyla iç denetim ve kontrol mekanizmalarını oluşturacağını ve idame ettirilmesi için gerekli önlemleri alacağını,
- 6) Takas ve mutabakat işlemlerinin sorunsuz bir şekilde gerçekleşmesini tehlikeye sokacak faaliyetlerden kaçınacağını; sistemin işleyişi ile ilgili sorunlarda kusurlu olduğu hallerde oluşacak tüm zarar ve ziyarı karşılayacağını,
- 7) Bu Sözleşme ve ilgili mevzuat kapsamında tüm yükümlülüklerin ifası ile çalışanlarının görevleri çerçevesinde yaptıkları işlerden sorumlu olduğunu,
- 8) Takasbank sistemi üzerinde işlem yapmak üzere yetkilendirdiği temsilcilerinin gerçekleştirdiği her türlü işlemde doğan yükümlülükler açısından sınırsız sorumlu olduğunu, temsil yetkilerine ilişkin değişikliklerin Takasbank'a yazılı olarak bildirilmediği sürece yapılan işlemlerin bağlayıcı olduğunu, temsilcilerin sisteme bağlanmak için kullandığı kullanıcı kodu ve şifresinin muhafazasının sorumluluğunun Katılımcıya ait olduğunu, kullanıcı kodu ve şifrenin temsilcinin rızası veya rızası dışında üçüncü şahısların eline geçmesi suretiyle yetkisiz kişiler tarafından kullanılmasından doğacak her türlü zarardan sorumlu olduğunu, temsilcilerinin ve hesabına işlem gerçekleştirilen müşterilerin ehliyetlerinin olmaması ya da müşterilerinin talimatlarına aykırı hareket edilmesi veya müşteri talimatı olmaksızın müşterileri hesabına işlem gerçekleştirilmesi nedeniyle ortaya çıkan tüm zararlardan doğan sorumluluğunun kendisine ait olduğunu,

- 9) İnternet üzerinden eriştiği sistemlere yetkisiz erişimin sağlanmaması, veri akışı içeriğinin kopyalanmaması ve indirilmemesi, erişimine izin verilmeyen internet sitesi menülerine girişe teşebbüs edilmemesi, internet sitesini veya sistemleri etkileyecek ve zarar verecek nitelikte taleplerin iletilmemesi, internet sitesi veya sistemleri ile ilgili tersine mühendislik (sistemin yapısının, işlevinin veya çalışmasının, çıkarımcı bir akıl yürütme analiziyle keşfedilmesi) yapılmaması, yetkili olmayan kullanıcıların internet sitesini kullanımının engellenmesi, internet sitesine gönderilen içeriklerin üçüncü kişilerin fikri mülkiyet haklarını ihlal etmemesi, hakaret ve iftira gibi suç niteliği taşıyan ifadeler içermemesi, herhangi bir işletmenin ticari sırlarını ifşa etmemesi, sahte, mevzuata aykırı ve müstehcen nitelikte olmaması ve ayrımcılık içermemesi, yasa dışı davranışlara teşvik etmemesi, reklam unsuru içermemesi, virüs, kötü niyetli yazılım, casus yazılım ya da diğer zararlı içerik ve kodları taşımaması için gerekli önlemleri almakla yükümlü olduğunu, bu bentte belirtilen durumlarla ilgili olarak Takasbank'ın uğrayacağı her türlü zararı tazmin ile mükellef olduğunu,
- 10) Sistem aracılığı ile gerçekleştirmiş olduğu işlemlerle ilgili sorumluluğun kendisine ait olacağını, kendi kusurundan kaynaklanan nedenlerle Takasbank'ın ve/veya üçüncü şahısların zarara uğraması durumunda bu zararları karşılayacağını,
- 11) Sistem aracılığıyla gerçekleştirilen işlemlerde kendisi ile diğer Katılımcılar veya kendisiyle üçüncü kişiler arasında oluşabilecek ihtilaflarda Takasbank'ın taraf olmayacağını,
- 12) Ödeme ve Menkul Kıymet Mutabakat Sistemleri, Ödeme Hizmetleri ve Elektronik Para Kuruluşları Hakkında Kanun'un 10 uncu maddesi ile Sistem Kurallarının 22 inci maddesi çerçevesindeki kurallara uyacağını,
- 13) Takasbank tarafından talep edilecek Sisteme katılım ücreti, Sisteme katılım teminatı ile Takasbank tarafından Sistem Kuralları çerçevesinden hesaplanacak olan garanti mekanizması katkı payına konu varlıkları ilgili mevzuat hükümleri çerçevesinde tesis edeceğini,
- 14) Takasbank tarafından gerçekleştirilen garanti mekanizması katkı payı değerlendirme süreci sonrasında, ilgili mevzuat çerçevesinde söz konusu garanti mekanizması katkı payı tamamlama çağrısını kapatacağını,
- 15) Sistemde gerçekleşen netleştirme sonucunda oluşan nakit borcunu Sistem Kurallarında belirtilen usul ve esaslar çerçevesinde ilgili hesaplara yatıracağını,
- 16) Hamilleri tarafından kendisine ibraz edilen çekleri muhatap bankalara vekaleten kabul etmeye ve bu çeklere ilişkin bilgileri elektronik ortamda muhatap katılımcıya intikal ettirmek üzere takas odasına iletmeye, hesapta yeterli karşılığı bulunmadığı için ödenemeyen çekler için çekin basılmasına esas Kanun hükmüne uygun tespit işlemi ile ödemeyi engelleyen diğer kısıtlamaları bulunan çeklerin arkalarına gerekli açıklamayı muhatap katılımcı adına yapmaya ve karşılıkları bulunan ve ödemelerinde herhangi bir kısıtlama bulunmayan çeklerin bedellerini ödemeye birbirlerini yetkili ve görevli kıldığını,
- 17) Kendi şubelerine ibraz edilen çeklere ilişkin bilgilerin takas odasına iletilmesinde, Sistem Kurallarında belirtilen esaslara ve öngörülen sürelerle uymak zorunda olduğunu,

- 18) Provizyon işlemlerini, takas işlemlerinin yapılmasına engel teşkil eden ve Yönetmelik ve Sistem Kurallarında belirtilen olağanüstü haller dışında, aynı gün sonuçlandırmak üzere her türlü tedbiri alacağını
- 19) Takas odasına gönderilen çek bilgilerini, provizyon alınmadığı, görüntülerinin bulunmadığı veya fiziki ibrazının yapılmadığı gerekçesi ile iade etmeyeceklerini,
- 20) Kısmen veya tamamen karşılıksız çıkan çekler ile, hesap üzerine haciz, rehin, tedbir konulması veya mahkemece ödeme yasağı konulması vb. nedenlerle iade edilecek çeklerle ilgili olarak çekin arkasına “ BankasıŞubesine (muhatap katılımcının çek hesabı bulunduğu şubesinin adı belirtilecektir) Vekaleten” ibaresinin yazılıp imzalandıktan sonra çekin basılmasına esas Kanun hükmüne uygun olarak çek aslı veya fotokopisinin hamiline iade edileceğini,
- 21) Çek hamilleri tarafından kendi şubelerine ibraz edilen çeklerin; şekil şartlarını, ciro silsilesini, ibraz süresini, çekte tahrifat olup olmadığını, imza dışında sahtelik, çek hamilinin yetkisi v.s. açısından geçerli olup olmadığını kontrol ederek tahsile alacaklarını ve bu yükümlülüklerin yerine getirilmesini teminen, birbirlerine yeterli sayıda tedavülde bulunan ve tedavülden kalkan çek örneklerini tevdi edeceklerini,
- 22) Süresi içinde provizyon alınmaması nedeniyle çek ibraz edilen bankanın hesaplarına kaydedilen çeklerin daha sonra karşılıksız olduğunun veya herhangi bir nedenle ödenmeyeceğinin tespit edilmesi halinde, Yönetmelik ve Sistem Kuralları hükümleri çerçevesinde işlem yapılacağını,
- 23) Kısmen veya tamamen karşılıksız çeklerle ilgili olarak keşideciye ihtar çekilmesi, Türkiye Bankalar Birliği Risk Merkezi'ne bildirimde bulunulması, Cumhuriyet Savcılıklarına ihbar yapılması gibi yasal yükümlülükler muhatap bankalarca yerine getirileceğini,
- 24) Çek takas ve mutabakat işlemlerinin aksamasına veya durmasına neden olacak olağanüstü durumlarda, takas ve mutabakat işlemlerinin sürekliliğinin sağlanmasına ilişkin Yönetmeliğin 14 üncü Sistem Kurallarının 43 üncü maddesi kapsamında Takasbank tarafından belirlenen usul ve esaslar çerçevesinde işlem yapacaklarını,
- 25) Çek bilgilerinin zamanında muhatap katılımcıya iletilmesinden sorumlu olduklarını ve söz konusu bilgilerin zamanında iletilmemesi nedeniyle muhatap katılımcının ödemek zorunda kaldığı cezai meblağı talep anından ödeme anına kadar işleyecek Borsa İstanbul Repo-Ters Repo Büyük Emirler Pazarı, Borsa İstanbul Bankalararası Repo Ters Repo Pazarı, TCMB Bankalararası Para Piyasası veya Takasbank Para Piyasası'nda oluşan bir gecelik ağırlıklı ortalama faiz oranlarından en yüksek olanının üzerinden hesaplanacak faizi ile birlikte çekin ibraz edildiği banka tarafından ödeneceğini,
- 26) Kendi şubelerine ibraz edilen çekleri muhatap banka adına 10 yıl süre ile saklamakla yükümlü olduğunu; muhatap banka tarafından çekin aslının saklama süresi içinde talep edilmesi durumunda, söz konusu talebi derhal yerine getireceğini,

- 27) Saklama süresi içinde çekin aslının ibraz edilememesi ve bu nedenle muhatap katılımcının herhangi bir dava kaybetmesi ve herhangi bir tutar ödemek zorunda kalması halinde, çekin ibraz edildiği katılımcı muhatap katılımcıya ödediği tutarı, talebin çekin ibraz edildiği bankaya ulaştığı tarihten itibaren 3 işgünü içinde ödemekle yükümlü olacaktır;
- 28) Çekin bedeli ile ilgili olarak muhatap bankaya hatalı bilgi gönderilmesi nedeniyle;
- Muhatap katılımcı nezdindeki hesaptan çek bedelinden fazla para tahsil edilmesi durumunda; çek bedelinden fazla olan miktarı, kendi hesaplarına giriş tarihinden geri ödeme tarihine kadar geçecek süre için Borsa tarafından oluşturulan kamu menkul kıymetlerinin işlem Borsa İstanbul Repo-Ters Repo Büyük Emirler Pazarı, Borsa İstanbul Bankalararası Repo Ters Repo Pazarı, TCMB Bankalararası Para Piyasası veya Takasbank Para Piyasası'nda oluşan bir gecelik ağırlıklı ortalama faiz oranlarından en yüksek olanının üzerinden işleyecek faizi ile birlikte muhatap katılımcıya ödeyeceğini,
 - Ayrıca, (a) bendinde belirtilen söz konusu fazla tahsilat nedeniyle, muhatap katılımcının, hesap sahibine hukuken geçerli herhangi bir nedenle fazla tahsilat miktarını aşan miktarda ödeme yapması ve bu ödemenin yazılı delil ile kanıtlanması halinde, bu miktar da çekin ibraz edildiği katılımcı herhangi bir itiraz ileri sürülmeksizin muhatap katılımcıya bu fıkranın(a) bendinde belirlenen oran ile hesaplanan faiz ile birlikte ödeyeceğini,
 - Muhatap katılımcı nezdindeki hesaptan çek bedelinden eksik para tahsil edilmesi durumunda; muhatap katılımcıdan, çekin ibraz edildiği anda hesapta mevcut olan meblağı soracağını, ödenmiş bulunan miktar ile çekin bedeli arasındaki fark hala hesapta mevcut ise bu farkın ödenmesini talep edeceğini, muhatap katılımcı oldukları koşullarda ise kendilerinden talep edilen bu farkı ödeyeceğini, ancak ödenmiş bulunan miktar ile çekin bedeli arasındaki farkın, çekin ibraz edildiği anda hesapta mevcut olmadığı durumlarda çekin basılmasına esas Kanun hükmüne uygun tespit işlemini yapacağını
- 29) Çek bedeli muhatap katılımcıdan tahsil edildikten sonra, hesap sahibinin itirazı üzerine çekte imza sahtekarlığı dışında sahtekarlık bulunduğu, çekin tahrif edilmiş veya geçersiz olduğunun sabit olması nedeniyle muhatap katılımcının, keşideciye çek tutarının tamamını veya bir bölümünü iade etmek veya daha fazla bir tutar ödemek zorunda kalması halinde; , muhatap katılımcının keşideciye ödemek zorunda kaldığı bu tutarı Borsa tarafından oluşturulan kamu menkul kıymetlerinin işlem gördüğü Borsa İstanbul Repo-Ters Repo Büyük Emirler Pazarı, Borsa İstanbul Bankalararası Repo Ters Repo Pazarı, TCMB Bankalararası Para Piyasası veya Takasbank Para Piyasası'nda oluşan bir gecelik ağırlıklı ortalama faiz oranlarından en yüksek olanının üzerinden hesaplanmış faizi ile birlikte ödeyeceğini,
- 30) Bu Sözleşme'den doğan borçların tahsili amacı ile Takasbank'ın dava açmak veya icra takibi yapmak zorunda kalması durumunda, bu dava ve takipler nedeniyle yapılacak her türlü harç, masraf ve avukatlık ücretini ödemekle yükümlü olduğunu,

- 31) Sözleşme ile ilgili olarak çıkacak uyuşmazlıklarda, 5941 sayılı Çek Kanunu, 6098 sayılı Türk Borçlar Kanunu, 6102 sayılı Türk Ticaret Kanunu, 6493 sayılı Ödeme ve Menkul Kıymet Mutabakat Sistemleri, Ödeme Hizmetleri ve Elektronik Para Kuruluşları Hakkında Kanun ve bu Kanun uyarınca çıkarılan ikincil düzenlemeler, Yönetmelik, Sistem Kuralları ile bu sözleşme hükümleri ile genel kabul görmüş bankacılık teamüllerinin uygulanacağını,
- 32) Çek Takas Sistemi Kullanım Kuralları Kılavuzunda yer alan Takasbank tarafından gönderilen veya sistem tarafından üretilen işlem teyitlerinin veya işlem bilgilerini içeren raporların sistemde oluşturulma anından sonra hata, hile ve iktisadi müzayaka iddialarının Takasbank tarafından kabul edilmedikçe geçerlilik taşımayacağını,
- 33) İşbu sözleşmede yer alan hususların yerine getirilmesi, gerekli ihbar ve tebligatların yapılabilmesi için Katılımcı aşağıda yer alan adresini yasal ikametgah adresi olarak belirlemiştir. Katılımcı adres değişikliğini Takasbank' a yazılı olarak bildirmediği takdirde, bu Sözleşme'de yer alan adresine yapılacak ihbar ve tebligatın geçerli olacağını kabul ve taahhüt edeceğini,
- 34) İşbu sözleşmenin uygulanmasından doğabilecek her türlü uyuşmazlığın çözümü için Katılımcı, Takasbank'a tahkim için başvurabileceğini, tahkim merkezinin İstanbul olduğunu,
- 35) Bu Sözleşme'de yer almayan hususlarda Takasbank düzenlemeleri ve ilgili diğer mevzuatta yer alan hükümlerin uygulanacağını, söz konusu mevzuatta değişiklik olması durumunda değişen hükümlerin uygulanacağını,
- 36) Takasbank'ın, Sistemin işlerliği ve güvenilirliğinin olumsuz etkileneceğini öngördüğü olağanüstü durumların varlığı halinde alınacak önlemleri belirlemeye ve bu önlemleri uygulamaya yetkili olduğunu, söz konusu durumlarda, risk hesaplama yöntem ve parametrelerinin değiştirilmesi, ilave garanti mekanizması katkı payı talep edilmesi, takas ve mutabakat süre ve şartlarının değiştirilmesi, garanti mekanizması katkı payı çekilmesinin belirli süre ve şartlarla sınırlandırılması, işlem saatlerinin değiştirilmesi ve diğer her türlü tedbiri almaya yetkili olduğunu
- 37) Sistem Kuralları ve uygulama esaslarına, bu konudaki tebliğlere, talimatlara ve bu Sözleşme şartlarına uygun hareket etmesi gerektiğini aksi halde Yönetmelik ve Sistem Kurallarında belirlenmiş olan müeyyidelerin uygulanacağını,
- 38) İşbu sözleşme tarafı olan Katılımcı sözleşmenin uygulanmasından çıkabilecek her türlü anlaşmazlıklarda Takasbank merkezi bilgisayarların kayıtlarının 6100 sayılı Hukuk Muhakemeleri Kanunu'nun 193'üncü maddesi uyarınca geçerli, bağlayıcı, kesin ve münhasır delil sözleşmesi niteliğinde olduğunu, belirtilen kayıtlara karşı her türlü itiraz ve bunların usulüne uygun tutulduğu hususunda yemin teklif etmek haklarından peşinen feragat ettiğini,
- 39) Temerrüt etmemiş olsa dahi Katılımcı, yatırmış olduğu garanti mekanizması katkı payı tutarının Sistem Kuralları ve ilgili mevzuat uyarınca Takasbank tarafından sistemde gerçekleşen işlemlerin mutabakatını sonlandırmak için kullanılabileceğini kabul ve taahhüt eder.

MADDE 5- TAKASBANK'IN HAK VE YÜKÜMLÜLÜKLERİ

Takasbank,

- 1) Sistemde gerçekleştirilecek işlemlerle ilgili olarak ilgili otoritelerden gerekli izin ve onayları almak kaydıyla her türlü düzenleyici ve değiştirici yetkiye sahiptir.
- 2) Sistem Kurallarında yer alan çalışma saatleri dışındaki talepleri dikkate almayacak olup, bu saatleri Katılımcıya bildirilmek suretiyle her zaman değiştirme yetkisine sahiptir.
- 3) Sistemin kesintisiz, güvenli, etkin ve verimli bir şekilde çalışmasını sağlamak için gerekli önlemleri almak ve Katılımcının işlemlerini ve sistem kurallarına uyumunu düzenli olarak izlemekle,
- 4) Sistemin ilgili mevzuatla getirilen yükümlülüklerle uyumu konusunda Katılımcı tarafından yerine getirilmesi gereken hususları takip etmekle ve Katılımcının söz konusu yükümlülüklerle uymayan işlemleri hakkında mevzuatta belirtilen müeyyideleri uygulamakla,
- 5) Sistemden kaynaklanacak riskleri asgari düzeye indirmek ve sistemin istikrarını gözetmekle,
- 6) Bağlantılı sistemlerden kaynaklanabilecek riskleri göz önünde bulundurarak bu riskleri etkin bir şekilde yönetmek için gerekli önlemleri almakla,
- 7) Sistemde gerçekleşen işlemlere ilişkin bilgilerin gizliliği ve güvenliği ile ilgili olarak gerekli önlemleri almakla,
- 8) Sistemin sorunsuz bir şekilde işletilmesini sağlayacak bilgi sistemlerini tasarlamakla,
- 9) Sistemler ile ilgili şeffaflık ilkesi ve bilgi toplumu açısından açıklanması zorunlu bilgileri, internet sitesi üzerinden paylaşmakla,

yükümlüdür.

Takas ve mutabakat yükümlülüklerinin süresi içerisinde tamamlanmasından katılımcılar sorumlu olup Takasbank'ın herhangi bir garantisi bulunmaz. Mutabakat işlemlerinin süresi içerisinde tamamlanması, mutabakat borcu olan Katılımcıların yükümlülüklerini yerine getirmesine bağlıdır. Mutabakat borcu olan Katılımcıların yükümlülüklerini yerine getirmemesi nedeniyle alacaklı Katılımcıların alacağını tam alamaması durumunda Takasbank'ın Katılımcılara karşı sorumluluğu yoktur. Takasbank temerrüt oluşması durumunda söz konusu temerrüdü temerrüt eden Katılımcı/ların garanti mekanizması katkı payı tutarı ile söz konusu tutarın yeterli olmaması durumunda temerrüt etmemiş olan Katılımcıların katkı paylarını kullanarak sonlandırır.

Katılımcı, Takasbank'dan temerrüt faizini aşan zararı olduğu iddiasıyla, müspet veya menfi zararın tazmini ya da her nam altında olursa olsun herhangi bir tazmin talebinde bulunmayacağını peşinen kabul, beyan ve taahhüt eder.

MADDE 6 –GARANTİ MEKANİZMASI KATKI PAYINA İLİŞKİN ESASLAR

- 1) Katılımcı, sistem işlemleri ile ilgili olarak Takasbank tarafından belirlenen garanti mekanizması katkı payını tesis etmek zorundadır. Katılımcı, Takasbank tarafından belirlenen tutar kadar değerlendirilmiş garanti mekanizması katkı payını Takasbank tarafından saptanacak koşullarda tevdi etmekle yükümlüdür.
- 2) Takasbank, genel piyasa şartlarına ve garanti mekanizması katkı payına konu varlıkların risk düzeyine bağlı olarak, garanti mekanizması katkı payına kabul edilebilecek varlık türlerini değiştirmeye yetkilidir. Bu durumda Katılımcı, herhangi bir itiraz ileri sürmeksizin Takasbank tarafından belirlenen garanti mekanizması katkı payı tutarını karşılamayı ve/veya türünü değiştirmeyi kabul, beyan ve taahhüt eder. Söz konusu yükümlülüğün yerine getirilmemesi halinde temerrüt hükümleri uygulanır.
- 3) Katılımcı, garanti mekanizması katkı payı olarak vereceği varlıkların kompozisyonunun Takasbank tarafından belirlenecek sınırlar içinde olmasını sağlamak ve belirlenen kompozisyon içinde kalmasını takip ve teminle mükelleftir.
- 4) Katılımcı, bu sözleşme ile Sistemdeki işlemler sonlandırılmadığında, Takasbank'ın TCMB'nin likidite imkanlarına ulaşmasının mümkün olması veya finansal bir kuruluş nezdinde teminat karşılığı borçlanarak likidite sağlama imkanının bulunması durumunda, Katılımcı tarafından ilgili mevzuat uyarınca tesis edilmiş olduğu varlıkların, Takasbank tarafından bu fıkra hükümleri çerçevesinde likidite imkanından yararlanmak amacıyla TCMB'ye veya kredi imkanı sağlayan finansal kuruluşa, bu kuruluşların teminatlara ilişkin kurallarına uygun olmak kaydıyla teminat olarak verilebileceğini kayıtsız şartsız kabul etmiştir.
- 5) Katılımcı tarafından Takasbank'a garanti mekanizması katkı payı olarak tevdi edilen varlıkların ilgili garanti mekanizması katkı payı hesaplarına aktarımı ile yükümlülük tesis edilmiş olur.
- 6) Katılımcı tarafından, garanti mekanizması katkı payı amacıyla yatırılan varlıkların kullanım hakkı Takasbank'a geçer. Garanti mekanizması katkı payı konusu malvarlığı değerlerinin ilgili hesaplara aktarımı ile Katılımcının 4 üncü fıkra uyarınca vermiş olduğu izin ile söz konusu garanti mekanizması katkı paylarının kullanımı Takasbank'a geçer.

MADDE 7- BORÇLARIN MUACCELİYETİ VE TEMERRÜT

- 1) Katılımcının piyasada gerçekleştirmiş olduğu işlemler aşağıdaki hallerde muaccel hale gelir.
 - a) Elektronik çek takası mutabakatı vadesinin gelmesi ve Sistem Kurallarında belirlenen belirlenen usul ve esaslar çerçevesinde yerine getirmemesi
 - b) Katılımcının garanti mekanizması katkı payı tamamlama çağrısı yükümlülüğünü Sistem Kurallarında belirlenen usul ve esaslar çerçevesinde yerine getirmemesi,

- c) İlgili mevzuat uyarınca Katılımcı'nın faaliyetlerinin kısıtlanması gereken durumların ortaya çıkması nedeniyle Takasbank tarafından Katılımcı'nın yükümlülüklerinin tasfiyesine karar verilmesi,
- 2) Katılımcı, borcun muaccel hale geldiği tarihte ilgili mevzuatta belirlenen usul ve esaslara uygun olarak yükümlülüklerini yerine getirmediği takdirde Takasbank tarafından protesto keşidesine, ihtarname gönderilmesine, mehil tayinine ve hiçbir kanuni takip ve teşebbüs icrasına mahal kalmaksızın temerrüde düşmüş olur.
- 3) Katılımcı temerrüde düşmesi durumunda, ilgili mevzuatta belirlenen oranda temerrüt faizi ödemekle yükümlüdür. Takasbank, Katılımcı'nın temerrüdü nedeniyle temerrüt faizini aşan bir zarara uğramışsa, Katılımcı bu zararları da karşılamakla yükümlüdür. Takasbank, Katılımcı'nın muaccel hale gelen borçları, bu borçtan kaynaklanan her türlü faiz ve diğer masraflar ve temerrüt faizini aşan zararları için Katılımcı'nın Takasbank nezdindeki serbest hesapları ve her türlü hak ve alacakları üzerinde takas, mahsup ve hapis hakkına sahiptir.
- 4) Katılımcı'nın Piyasa'da gerçekleştirdiği işlemler nedeniyle Takasbank'a olan borçlarını ödemede temerrüde düşmesi halinde veya ilgili mevzuat ya da bu Sözleşmede öngörülen sebeplerle, garanti mekanizması payının kullanılması gerektiğinde Takasbank, herhangi bir ihtar veya ihtarda bulunma, süre verme, adli veya idari merciden izin ya da onay alma, garanti mekanizması katkı payını açık artırma ya da başka bir yol ile nakde çevrilmesi gibi herhangi bir ön şartı yerine getirme yükümlülüğü olmaksızın garanti mekanizması katkı payı konusu kıymetleri/dövizi, piyasada satarak veya teminat olarak plase ederek satım bedelinden kapanmamış olan temerrüt tutarını karşılama hakkına sahiptir.
- 5) Temerrüt nedeniyle garanti mekanizması katkı payına başvurulması gereğinin ortaya çıkması durumunda, garanti mekanizması katkı payı konusu hangi varlıkların öncelikle kullanılacağı Takasbank tarafından kararlaştırılacak olup katılımcı Takasbank'ın kararına karşı itiraz hakkının olmadığını peşinen kabul eder.
- 6) Katılımcı'nın, garanti mekanizması katkı payı tamamlama yükümlülüğünü yerine getirmemesi nedeniyle borcun muaccel hale gelmesi durumunda Takasbank, temerrüt hükümleri çerçevesinde temerrüde neden olan ilgili Katılımcıdaki garanti mekanizması katkı payını nakde dönüştürerek borçlarını tasfiye etme hakkına haizdir.
- 7) Katılımcı, temerrüt nedeniyle Takasbank tarafından garanti mekanizması katkı payının nakde dönüştürülmesi veya garanti mekanizması katkı payı karşılığı borçlanarak likidite sağlama imkanının bulunması nedeniyle zarara uğradığı iddiasıyla Takasbank'dan herhangi bir talepte bulunmayacağını, bu işlemlerden kaynaklanan her türlü masraf ve diğer mali yükümlülüklerinin kendisine ait olduğunu kabul eder.
- 8) Temerrüt halinde, Takasbank tarafından Katılımcının ilgili hesaplarındaki garanti mekanizması katkı payına konu varlıkları çekmesine izin verilmeyebilir.

MADDE 8-ÜCRET, MASRAF VE KOMİSYONLAR

Katılımcı, bu Sözleşmeden ve Takasbank nezdinde yapılan işlemlerden kaynaklanan her türlü vergi, resim, harç, fon, aidat, ücret, komisyon ve diğer yükümlülükleri Takasbank tarafından ilan edilen sürede yerine getirmekle yükümlüdür.

MADDE 9- TEBLİGAT ADRESİ

Taraflar, bu Sözleşme'nin 1 inci maddesinde belirtilen adreslerini tebligat adresleri olarak kabul etmişlerdir. Adres değişiklikleri, diğer tarafa tebliğ edilmedikçe en son bildirilen adrese yapılacak tebliğ ilgili tarafa yapılmış sayılır.

MADDE 10- SÖZLEŞMENİN SÜRESİ VE FESHİ

Bu Sözleşme süresiz olup akdedildiği tarihte yürürlüğe girer. Sistem Kurallarının Katılımcı faaliyetlerinin durdurulması ve Sistemden çıkma ile Sistemden ayrılma maddeleri kapsamında sözleşmenin feshi mümkündür. Ancak, sözleşmenin fesih edilmiş olması fesih tarihine kadar yapılmış iş ve işlemlerden doğan ve ilgili mevzuattan kaynaklanan yükümlülükleri ortadan kaldırmaz.

MADDE 11- SÖZLEŞMENİN TADİLİ

Takasbank, yasal ve/veya teknik zorunluluklar veya işlemlerin olumsuz etkileneceğini öngördüğü olağanüstü durumların varlığı halinde bu Sözleşme hükümlerini kısmen veya tamamen değiştirme hakkına sahiptir.

MADDE 12- DEVREDİLMEZLİK

Katılımcı, Takasbank'ın onayı olmaksızın bu Sözleşmeden kaynaklanan hak ve yükümlülüklerini üçüncü kişilere devredemez.

MADDE 13- DELİL SÖZLEŞMESİ

Katılımcı, gerçekleştirilecek işlemlerle ilgili olarak doğabilecek anlaşmazlıkların çözümünde, uyuşmazlık konusu işlemle ilgili sadece Takasbank bilgisayar kayıtları ve Takasbank tarafından tutulan diğer kayıtların 6100 sayılı Hukuk Muhakemeleri Kanunu'nun 193 üncü maddesi uyarınca kesin delil olduğunu kabul eder.

MADDE 14- UYUŞMAZLIKLARIN ÇÖZÜMÜ

İşbu Sözleşme'den kaynaklanan uyuşmazlıkların çözümünde İstanbul (Merkez) Mahkemeleri ve icra daireleri yetkilidir.

İşbu 14 maddeden ibaret sözleşme taraflarca, İstanbul'da/...../..... tarihinde iki nüsha olarak imzalanmıştır.

TAKASBANK adına;

İmza + Kaşe
Adı Soyadı
Ünvan

..... adına

İmza + Kaşe
Adı Soyadı
Ünvan

ÇEK TAKAS İŞLEMLERİ SİSTEM SÖZLEŞMESİ

MADDE 1- TARAFLAR

Bu Sözleşme, Reşitpaşa Mahallesi Borsa İstanbul Caddesi No:4 34467 Sarıyer İstanbul adresinde faaliyet gösteren İstanbul Takas ve Saklama Bankası Anonim Şirketi ile
.....
adresinde faaliyet gösteren
..... arasında aşağıdaki şartlarda akdedilmiştir.

MADDE 2- TANIM VE KISALTMALAR

Bu Sözleşmede geçen,

İlgili Mevzuat: 20 Aralık 2009 tarihli ve 27438 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanan 5941 sayılı Çek Kanunu, 27/06/2013 tarih ve 28690 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanan 6493 sayılı Ödeme ve Menkul Kıymet Mutabakat Sistemleri, Ödeme Hizmetleri ve Elektronik Para Kuruluşları Hakkında Kanun’un 10 uncu maddesi, 28/06/2014 tarihli ve 29044 sayılı Resmi Gazetede yayımlanan Ödeme ve Menkul Kıymet Mutabakat Sistemlerinin Faaliyetleri Hakkında Yönetmelik, 09/6/2018 tarih ve 30446 sayılı Resmi Gazete’de yayınlanan Çek Takas Faaliyetleri Hakkında Yönetmeliği, İstanbul Takas ve Saklama Bankası A.Ş. Çek Takası, Takas, Mutabakat ve Risk Yönetimi Sistem Kuralları ve ilgili diğer mevzuatı,

Katılımcı: Bu Sözleşmenin tarafı olan 19/10/2005 tarihli ve 5411 sayılı Bankacılık Kanununa tabi bankaları,

Muhatap katılımcı: Çekin keşide edildiği hesabın bulunduğu katılımcıyı,

Sistem: Takasbank tarafından Yönetmeliğin 5 inci maddesi kapsamında çeklerin banka şubeleri arasında hesaben ödenmesini sağlamak amacıyla kurulan ve takas ve mutabakat işlemlerinin yapılmasına aracılık eden elektronik ortamda işletilen Takasbank Çek Takas Sistemini,

Sistem Kuralları: İstanbul Takas ve Saklama Bankası A.Ş. Çek Takası, Takas, Mutabakat ve Risk Yönetimi Sistem Kurallarını,

Takas: Katılımcılara ibraz edilen muhatap katılımcılara ait çeklere ilişkin bilgilerin elektronik ortamda takas odasına iletilmesi, provizyon alınmasına aracılık edilmesi ve netleştirme işlemlerini,

Takas odası: Takas faaliyetlerinin yürütüldüğü Takasbank Çek Takas Sistemi ortamını,

Takasbank: Bu Sözleşmenin tarafı olan İstanbul Takas ve Saklama Bankası Anonim Şirketini,

Yönetmelik: 09/6/2018 tarih, 30446 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanan Çek Takas Faaliyetleri Hakkında Yönetmeliği

ifade eder.

MADDE 3- SÖZLEŞMENİN KONUSU

İş bu Sözleşme, Sisteme katılım, takas, mutabakat, garanti mekanizması katkı payı, temerrüt ve nakit transfer işlemlerinin yürütülmesi sırasında tarafların hak ve yükümlülüklerini düzenler.

MADDE 4- KATILIMCININ HAK VE YÜKÜMLÜLÜKLERİ

Katılımcı;

- 1) Sistemde gerçekleştirilecek tüm işlemler ile ilgili olarak Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası ve Takasbank tarafından çıkarılan yönetmelik, tebliğ, sistem kuralları, genelge, genel mektup, ilke kararı ve diğer nam altında yapılan her türlü düzenleme ile ilgili diğer mevzuat hükümleri ve bu Sözleşme şartlarının uygulanacağını, Takasbank'ın söz konusu mevzuatı sistem işleticisi olarak yorumlamaya, açıklık bulunmayan konularda genel hükümleri de dikkate alarak karar vermeye ve uygulamayı yönlendirmeye yetkili olduğunu,
- 2) Günlük işlemleri yapabilme niteliğine haiz yeterli sayıda çalışan tahsis etmeyi,
- 3) Sistem güvenliğinin ve kesintisiz çalışmasının sağlanması için Takasbank ve diğer yetkili kurum ve kuruluşlarca yapılacak düzenlemeler çerçevesinde, gerekli altyapı, yazılım ve sistemleri hazır ve çalışır halde bulunduracağını,
- 4) Sistemin kesintisiz ve güvenli işletiminde sürekliliği sağlamak amacıyla Takasbank tarafından yapılan sistem değişikliklerine belirlenen sürelerde uyum sağlayacağını ve davet edildiği testlere iştirak edeceğini,
- 5) Sistemin güvenliğinin temini amacıyla iç denetim ve kontrol mekanizmalarını oluşturacağını ve idame ettirilmesi için gerekli önlemleri alacağını,
- 6) Takas ve mutabakat işlemlerinin sorunsuz bir şekilde gerçekleşmesini tehlikeye sokacak faaliyetlerden kaçınacağını; sistemin işleyişi ile ilgili sorunlarda kusurlu olduğu hallerde oluşacak tüm zarar ve ziyayı karşılayacağını,
- 7) Bu Sözleşme ve ilgili mevzuat kapsamında tüm yükümlülüklerin ifası ile çalışanlarının görevleri çerçevesinde yaptıkları işlerden sorumlu olduğunu,
- 8) Takasbank sistemi üzerinde işlem yapmak üzere yetkilendirdiği temsilcilerinin gerçekleştirdiği her türlü işlemde doğan yükümlülükler açısından sınırsız sorumlu olduğunu, temsil yetkilerine ilişkin değişikliklerin Takasbank'a yazılı olarak bildirilmediği sürece yapılan işlemlerin bağlayıcı olduğunu, temsilcilerin sisteme bağlanmak için kullandığı kullanıcı kodu ve şifresinin muhafazasının sorumluluğunun Katılımcıya ait olduğunu, kullanıcı kodu ve şifrenin temsilcinin rızası veya rızası dışında üçüncü şahısların eline geçmesi suretiyle yetkisiz kişiler tarafından kullanılmasından doğacak her türlü zarardan sorumlu olduğunu, temsilcilerinin ve hesabına işlem gerçekleştirilen müşterilerin ehliyetlerinin olmaması ya da müşterilerinin talimatlarına aykırı hareket edilmesi veya müşteri talimatı olmaksızın müşterileri hesabına işlem gerçekleştirilmesi nedeniyle ortaya çıkan tüm zararlardan doğan sorumluluğunun kendisine ait olduğunu,

- 9) İnternet üzerinden eriştiği sistemlere yetkisiz erişimin sağlanmaması, veri akışı içeriğinin kopyalanmaması ve indirilmemesi, erişimine izin verilmeyen internet sitesi menülerine girişe teşebbüs edilmemesi, internet sitesini veya sistemleri etkileyecek ve zarar verecek nitelikte taleplerin iletilmemesi, internet sitesi veya sistemleri ile ilgili tersine mühendislik (sistemin yapısının, işlevinin veya çalışmasının, çıkarımcı bir akıl yürütme analiziyle keşfedilmesi) yapılmaması, yetkili olmayan kullanıcıların internet sitesini kullanımının engellenmesi, internet sitesine gönderilen içeriklerin üçüncü kişilerin fikri mülkiyet haklarını ihlal etmemesi, hakaret ve iftira gibi suç niteliği taşıyan ifadeler içermemesi, herhangi bir işletmenin ticari sırlarını ifşa etmemesi, sahte, mevzuata aykırı ve müstehcen nitelikte olmaması ve ayrımcılık içermemesi, yasa dışı davranışlara teşvik etmemesi, reklam unsuru içermemesi, virüs, kötü niyetli yazılım, casus yazılım ya da diğer zararlı içerik ve kodları taşımaması için gerekli önlemleri almakla yükümlü olduğunu, bu bentte belirtilen durumlarla ilgili olarak Takasbank'ın uğrayacağı her türlü zararı tazmin ile mükellef olduğunu,
- 10) Sistem aracılığı ile gerçekleştirmiş olduğu işlemlerle ilgili sorumluluğun kendisine ait olacağını, kendi kusurundan kaynaklanan nedenlerle Takasbank'ın ve/veya üçüncü şahısların zarara uğraması durumunda bu zararları karşılayacağını,
- 11) Sistem aracılığıyla gerçekleştirilen işlemlerde kendisi ile diğer Katılımcılar veya kendisiyle üçüncü kişiler arasında oluşabilecek ihtilaflarda Takasbank'ın taraf olmayacağını,
- 12) Ödeme ve Menkul Kıymet Mutabakat Sistemleri, Ödeme Hizmetleri ve Elektronik Para Kuruluşları Hakkında Kanun'un 10 uncu maddesi ile Sistem Kurallarının 22 inci maddesi çerçevesindeki kurallara uyacağını,
- 13) Takasbank tarafından talep edilecek Sisteme katılım ücreti, Sisteme katılım teminatı ile Takasbank tarafından Sistem Kuralları çerçevesinden hesaplanacak olan garanti mekanizması katkı payına konu varlıkları ilgili mevzuat hükümleri çerçevesinde tesis edeceğini,
- 14) Takasbank tarafından gerçekleştirilen garanti mekanizması katkı payı değerlendirme süreci sonrasında, ilgili mevzuat çerçevesinde söz konusu garanti mekanizması katkı payı tamamlama çağrısını kapatacağını,
- 15) Sistemde gerçekleşen netleştirme sonucunda oluşan nakit borcunu Sistem Kurallarında belirtilen usul ve esaslar çerçevesinde ilgili hesaplara yatıracağını,
- 16) Hamilleri tarafından kendisine ibraz edilen çekleri muhatap bankalara vekaleten kabul etmeye ve bu çeklere ilişkin bilgileri elektronik ortamda muhatap katılımcıya intikal ettirmek üzere takas odasına iletmeye, hesapta yeterli karşılığı bulunmadığı için ödenemeyen çekler için çekin basılmasına esas Kanun hükmüne uygun tespit işlemi ile ödemeyi engelleyen diğer kısıtlamaları bulunan çeklerin arkalarına gerekli açıklamayı muhatap katılımcı adına yapmaya ve karşılıkları bulunan ve ödemelerinde herhangi bir kısıtlama bulunmayan çeklerin bedellerini ödemeye birbirlerini yetkili ve görevli kıldığını,
- 17) Kendi şubelerine ibraz edilen çeklere ilişkin bilgilerin takas odasına iletilmesinde, Sistem Kurallarında belirtilen esaslara ve öngörülen sürelerle uymak zorunda olduğunu,

- 18) Provizyon işlemlerini, takas işlemlerinin yapılmasına engel teşkil eden ve Yönetmelik ve Sistem Kurallarında belirtilen olağanüstü haller dışında, aynı gün sonuçlandırmak üzere her türlü tedbiri alacağını
- 19) Takas odasına gönderilen çek bilgilerini, provizyon alınmadığı, görüntülerinin bulunmadığı veya fiziki ibrazının yapılmadığı gerekçesi ile iade etmeyeceklerini,
- 20) Kısmen veya tamamen karşılıksız çıkan çekler ile, hesap üzerine haciz, rehin, tedbir konulması veya mahkemece ödeme yasağı konulması vb. nedenlerle iade edilecek çeklerle ilgili olarak çekin arkasına “ BankasıŞubesine (muhatap katılımcının çek hesabı bulunduğu şubesinin adı belirtilecektir) Vekaleten” ibaresinin yazılıp imzalandıktan sonra çekin basılmasına esas Kanun hükmüne uygun olarak çek aslı veya fotokopisinin hamiline iade edileceğini,
- 21) Çek hamilleri tarafından kendi şubelerine ibraz edilen çeklerin; şekil şartlarını, ciro silsilesini, ibraz süresini, çekte tahrifat olup olmadığını, imza dışında sahtelik, çek hamilinin yetkisi v.s. açısından geçerli olup olmadığını kontrol ederek tahsile alacaklarını ve bu yükümlülüklerin yerine getirilmesini teminen, birbirlerine yeterli sayıda tedavülde bulunan ve tedavülden kalkan çek örneklerini tevdi edeceklerini,
- 22) Süresi içinde provizyon alınamaması nedeniyle çek ibraz edilen bankanın hesaplarına kaydedilen çeklerin daha sonra karşılıksız olduğunun veya herhangi bir nedenle ödenmeyeceğinin tespit edilmesi halinde, Yönetmelik ve Sistem Kuralları hükümleri çerçevesinde işlem yapılacağını,
- 23) Kısmen veya tamamen karşılıksız çeklerle ilgili olarak keşideciye ihtar çekilmesi, Türkiye Bankalar Birliği Risk Merkezi'ne bildirimde bulunulması, Cumhuriyet Savcılıklarına ihbar yapılması gibi yasal yükümlülükler muhatap bankalarca yerine getirileceğini,
- 24) Çek takas ve mutabakat işlemlerinin aksamasına veya durmasına neden olacak olağanüstü durumlarda, takas ve mutabakat işlemlerinin sürekliliğinin sağlanmasına ilişkin Yönetmeliğin 14 üncü Sistem Kurallarının 43 üncü maddesi kapsamında Takasbank tarafından belirlenen usul ve esaslar çerçevesinde işlem yapacaklarını,
- 25) Çek bilgilerinin zamanında muhatap katılımcıya iletilmesinden sorumlu olduklarını ve söz konusu bilgilerin zamanında iletilmemesi nedeniyle muhatap katılımcının ödemek zorunda kaldığı cezai meblağı talep anından ödeme anına kadar işleyecek Borsa İstanbul Repo-Ters Repo Büyük Emirler Pazarı, Borsa İstanbul Bankalararası Repo Ters Repo Pazarı, TCMB Bankalararası Para Piyasası veya Takasbank Para Piyasası'nda oluşan bir gecelik ağırlıklı ortalama faiz oranlarından en yüksek olanının üzerinden hesaplanacak faizi ile birlikte çekin ibraz edildiği banka tarafından ödeneceğini,
- 26) Kendi şubelerine ibraz edilen çekleri muhatap banka adına 10 yıl süre ile saklamakla yükümlü olduğunu; muhatap banka tarafından çekin aslının saklama süresi içinde talep edilmesi durumunda, söz konusu talebi derhal yerine getireceğini,

- 27) Saklama süresi içinde çekin aslının ibraz edilememesi ve bu nedenle muhatap katılımcının herhangi bir dava kaybetmesi ve herhangi bir tutar ödemek zorunda kalması halinde, çekin ibraz edildiği katılımcı muhatap katılımcıya ödediği tutarı, talebin çekin ibraz edildiği bankaya ulaştığı tarihten itibaren 3 işgünü içinde ödemekle yükümlü olacağını;
- 28) Çekin bedeli ile ilgili olarak muhatap bankaya hatalı bilgi gönderilmesi nedeniyle;
- a) Muhatap katılımcı nezdindeki hesaptan çek bedelinden fazla para tahsil edilmesi durumunda; çek bedelinden fazla olan miktarı, kendi hesaplarına giriş tarihinden geri ödeme tarihine kadar geçecek süre için Borsa tarafından oluşturulan kamu menkul kıymetlerinin işlem Borsa İstanbul Repo-Ters Repo Büyük Emirler Pazarı, Borsa İstanbul Bankalararası Repo Ters Repo Pazarı, TCMB Bankalararası Para Piyasası veya Takasbank Para Piyasası'nda oluşan bir gecelik ağırlıklı ortalama faiz oranlarından en yüksek olanının üzerinden işleyecek faizi ile birlikte muhatap katılımcıya ödeyeceğini,
- b) Ayrıca, (a) bendinde belirtilen söz konusu fazla tahsilat nedeniyle, muhatap katılımcının, hesap sahibine hukuken geçerli herhangi bir nedenle fazla tahsilat miktarını aşan miktarda ödeme yapması ve bu ödemenin yazılı delil ile kanıtlanması halinde, bu miktar da çekin ibraz edildiği katılımcı herhangi bir itiraz ileri sürülmeksizin muhatap katılımcıya bu fıkranın(a) bendinde belirlenen oran ile hesaplanan faiz ile birlikte ödeyeceğini,
- c) Muhatap katılımcı nezdindeki hesaptan çek bedelinden eksik para tahsil edilmesi durumunda; muhatap katılımcıdan, çekin ibraz edildiği anda hesapta mevcut olan meblağı soracağını, ödenmiş bulunan miktar ile çekin bedeli arasındaki fark hala hesapta mevcut ise bu farkın ödenmesini talep edeceğini, muhatap katılımcı oldukları koşullarda ise kendilerinden talep edilen bu farkı ödeyeceğini, ancak ödenmiş bulunan miktar ile çekin bedeli arasındaki farkın, çekin ibraz edildiği anda hesapta mevcut olmadığı durumlarda çekin basılmasına esas Kanun hükmüne uygun tespit işlemini yapacağını
- 29) Çek bedeli muhatap katılımcıdan tahsil edildikten sonra, hesap sahibinin itirazı üzerine çekte imza sahtekarlığı dışında sahtekarlık bulunduğu, çekin tahrif edilmiş veya geçersiz olduğunun sabit olması nedeniyle muhatap katılımcının, keşideciye çek tutarının tamamını veya bir bölümünü iade etmek veya daha fazla bir tutar ödemek zorunda kalması halinde; , muhatap katılımcının keşideciye ödemek zorunda kaldığı bu tutarı Borsa tarafından oluşturulan kamu menkul kıymetlerinin işlem gördüğü Borsa İstanbul Repo-Ters Repo Büyük Emirler Pazarı, Borsa İstanbul Bankalararası Repo Ters Repo Pazarı, TCMB Bankalararası Para Piyasası veya Takasbank Para Piyasası'nda oluşan bir gecelik ağırlıklı ortalama faiz oranlarından en yüksek olanının üzerinden hesaplanmış faizi ile birlikte ödeyeceğini,
- 30) Bu Sözleşme'den doğan borçların tahsili amacı ile Takasbank'ın dava açmak veya icra takibi yapmak zorunda kalması durumunda, bu dava ve takipler nedeniyle yapılacak her türlü harç, masraf ve avukatlık ücretini ödemekle yükümlü olduğunu,

- 31) Sözleşme ile ilgili olarak çıkacak uyuşmazlıklarda, 5941 sayılı Çek Kanunu, 6098 sayılı Türk Borçlar Kanunu, 6102 sayılı Türk Ticaret Kanunu, 6493 sayılı Ödeme ve Menkul Kıymet Mutabakat Sistemleri, Ödeme Hizmetleri ve Elektronik Para Kuruluşları Hakkında Kanun ve bu Kanun uyarınca çıkarılan ikincil düzenlemeler, Yönetmelik, Sistem Kuralları ile bu sözleşme hükümleri ile genel kabul görmüş bankacılık teamüllerinin uygulanacağını,
- 32) Çek Takas Sistemi Kullanım Kuralları Kılavuzunda yer alan Takasbank tarafından gönderilen veya sistem tarafından üretilen işlem teyitlerinin veya işlem bilgilerini içeren raporların sistemde oluşturulma anından sonra hata, hile ve iktisadi müzayaka iddialarının Takasbank tarafından kabul edilmedikçe geçerlilik taşımayacağını,
- 33) İşbu sözleşmede yer alan hususların yerine getirilmesi, gerekli ihbar ve tebligatların yapılabilmesi için Katılımcı aşağıda yer alan adresini yasal ikametgah adresi olarak belirlemiştir. Katılımcı adres değişikliğini Takasbank' a yazılı olarak bildirmediği takdirde, bu Sözleşme'de yer alan adresine yapılacak ihbar ve tebligatın geçerli olacağını kabul ve taahhüt edeceğini,
- 34) İşbu sözleşmenin uygulanmasından doğabilecek her türlü uyuşmazlığın çözümü için Katılımcı, Takasbank'a tahkim için başvurabileceğini, tahkim merkezinin İstanbul olduğunu,
- 35) Bu Sözleşme'de yer almayan hususlarda Takasbank düzenlemeleri ve ilgili diğer mevzuatta yer alan hükümlerin uygulanacağını, söz konusu mevzuatta değişiklik olması durumunda değişen hükümlerin uygulanacağını,
- 36) Takasbank'ın, Sistemin işlerliği ve güvenilirliğinin olumsuz etkileneceğini öngördüğü olağanüstü durumların varlığı halinde alınacak önlemleri belirlemeye ve bu önlemleri uygulamaya yetkili olduğunu, söz konusu durumlarda, risk hesaplama yöntem ve parametrelerinin değiştirilmesi, ilave garanti mekanizması katkı payı talep edilmesi, takas ve mutabakat süre ve şartlarının değiştirilmesi, garanti mekanizması katkı payı çekilmesinin belirli süre ve şartlarla sınırlandırılması, işlem saatlerinin değiştirilmesi ve diğer her türlü tedbiri almaya yetkili olduğunu
- 37) Sistem Kuralları ve uygulama esaslarına, bu konudaki tebliğlere, talimatlara ve bu Sözleşme şartlarına uygun hareket etmesi gerektiğini aksi halde Yönetmelik ve Sistem Kurallarında belirlenmiş olan müeyyidelerin uygulanacağını,
- 38) İşbu sözleşme tarafı olan Katılımcı sözleşmenin uygulanmasından çıkabilecek her türlü anlaşmazlıklarda Takasbank merkezi bilgisayarların kayıtlarının 6100 sayılı Hukuk Muhakemeleri Kanunu'nun 193'üncü maddesi uyarınca geçerli, bağlayıcı, kesin ve münhasır delil sözleşmesi niteliğinde olduğunu, belirtilen kayıtlara karşı her türlü itiraz ve bunların usulüne uygun tutulduğu hususunda yemin teklif etmek haklarından peşinen feragat ettiğini,
- 39) Temerrüt etmemiş olsa dahi Katılımcı, yatırmış olduğu garanti mekanizması katkı payı tutarının Sistem Kuralları ve ilgili mevzuat uyarınca Takasbank tarafından sistemde gerçekleşen işlemlerin mutabakatını sonlandırmak için kullanılabileceğini kabul ve taahhüt eder.

MADDE 5- TAKASBANK'IN HAK VE YÜKÜMLÜLÜKLERİ

Takasbank,

- 1) Sistemde gerçekleştirilecek işlemlerle ilgili olarak ilgili otoritelerden gerekli izin ve onayları almak kaydıyla her türlü düzenleyici ve değiştirici yetkiye sahiptir.
- 2) Sistem Kurallarında yer alan çalışma saatleri dışındaki talepleri dikkate almayacak olup, bu saatleri Katılımcıya bildirilmek suretiyle her zaman değiştirme yetkisine sahiptir.
- 3) Sistemin kesintisiz, güvenli, etkin ve verimli bir şekilde çalışmasını sağlamak için gerekli önlemleri almak ve Katılımcının işlemlerini ve sistem kurallarına uyumunu düzenli olarak izlemekle,
- 4) Sistemin ilgili mevzuatla getirilen yükümlülüklerle uyumu konusunda Katılımcı tarafından yerine getirilmesi gereken hususları takip etmekle ve Katılımcının söz konusu yükümlülüklerle uymayan işlemleri hakkında mevzuatta belirtilen müeyyideleri uygulamakla,
- 5) Sistemden kaynaklanacak riskleri asgari düzeye indirmek ve sistemin istikrarını gözetmekle,
- 6) Bağlantılı sistemlerden kaynaklanabilecek riskleri göz önünde bulundurarak bu riskleri etkin bir şekilde yönetmek için gerekli önlemleri almakla,
- 7) Sistemde gerçekleşen işlemlere ilişkin bilgilerin gizliliği ve güvenliği ile ilgili olarak gerekli önlemleri almakla,
- 8) Sistemin sorunsuz bir şekilde işletilmesini sağlayacak bilgi sistemlerini tasarlamakla,
- 9) Sistemler ile ilgili şeffaflık ilkesi ve bilgi toplumu açısından açıklanması zorunlu bilgileri, internet sitesi üzerinden paylaşmakla,

yükümlüdür.

Takas ve mutabakat yükümlülüklerinin süresi içerisinde tamamlanmasından katılımcılar sorumlu olup Takasbank'ın herhangi bir garantisi bulunmaz. Mutabakat işlemlerinin süresi içerisinde tamamlanması, mutabakat borcu olan Katılımcıların yükümlülüklerini yerine getirmesine bağlıdır. Mutabakat borcu olan Katılımcıların yükümlülüklerini yerine getirmemesi nedeniyle alacaklı Katılımcıların alacağını tam alamaması durumunda Takasbank'ın Katılımcılara karşı sorumluluğu yoktur. Takasbank temerrüt oluşması durumunda söz konusu temerrüdü temerrüt eden Katılımcı/ların garanti mekanizması katkı payı tutarı ile söz konusu tutarın yeterli olmaması durumunda temerrüt etmemiş olan Katılımcıların katkı paylarını kullanarak sonlandırır.

Katılımcı, Takasbank'dan temerrüt faizini aşan zararı olduğu iddiasıyla, müspet veya menfi zararın tazmini ya da her nam altında olursa olsun herhangi bir tazmin talebinde bulunmayacağını peşinen kabul, beyan ve taahhüt eder.

MADDE 6 –GARANTİ MEKANİZMASI KATKI PAYINA İLİŞKİN ESASLAR

- 1) Katılımcı, sistem işlemleri ile ilgili olarak Takasbank tarafından belirlenen garanti mekanizması katkı payını tesis etmek zorundadır. Katılımcı, Takasbank tarafından belirlenen tutar kadar değerlendirilmiş garanti mekanizması katkı payını Takasbank tarafından saptanacak koşullarda tevdi etmekle yükümlüdür.
- 2) Takasbank, genel piyasa şartlarına ve garanti mekanizması katkı payına konu varlıkların risk düzeyine bağlı olarak, garanti mekanizması katkı payına kabul edilebilecek varlık türlerini değiştirmeye yetkilidir. Bu durumda Katılımcı, herhangi bir itiraz ileri sürmeksizin Takasbank tarafından belirlenen garanti mekanizması katkı payı tutarını karşılamayı ve/veya türünü değiştirmeyi kabul, beyan ve taahhüt eder. Söz konusu yükümlülüğün yerine getirilmemesi halinde temerrüt hükümleri uygulanır.
- 3) Katılımcı, garanti mekanizması katkı payı olarak vereceği varlıkların kompozisyonunun Takasbank tarafından belirlenecek sınırlar içinde olmasını sağlamak ve belirlenen kompozisyon içinde kalmasını takip ve teminle mükelleftir.
- 4) Katılımcı, bu sözleşme ile Sistemdeki işlemler sonlandırılmadığında, Takasbank'ın TCMB'nin likidite imkanlarına ulaşmasının mümkün olması veya finansal bir kuruluş nezdinde teminat karşılığı borçlanarak likidite sağlama imkanının bulunması durumunda, Katılımcı tarafından ilgili mevzuat uyarınca tesis etmiş olduğu varlıkların, Takasbank tarafından bu fıkra hükümleri çerçevesinde likidite imkanından yararlanmak amacıyla TCMB'ye veya kredi imkanı sağlayan finansal kuruluşa, bu kuruluşların teminatlara ilişkin kurallarına uygun olmak kaydıyla teminat olarak verilebileceğini kayıtsız şartsız kabul etmiştir.
- 5) Katılımcı tarafından Takasbank'a garanti mekanizması katkı payı olarak tevdi edilen varlıkların ilgili garanti mekanizması katkı payı hesaplarına aktarımı ile yükümlülük tesis edilmiş olur.
- 6) Katılımcı tarafından, garanti mekanizması katkı payı amacıyla yatırılan varlıkların kullanım hakkı Takasbank'a geçer. Garanti mekanizması katkı payı konusu malvarlığı değerlerinin ilgili hesaplara aktarımı ile Katılımcının 4 üncü fıkra uyarınca vermiş olduğu izin ile söz konusu garanti mekanizması katkı paylarının kullanımı Takasbank'a geçer.

MADDE 7- BORÇLARIN MUACCELİYETİ VE TEMERRÜT

- 1) Katılımcının piyasada gerçekleştirmiş olduğu işlemler aşağıdaki hallerde muaccel hale gelir.
 - a) Elektronik çek takası mutabakatı vadesinin gelmesi ve Sistem Kurallarında belirlenen belirlenen usul ve esaslar çerçevesinde yerine getirmemesi
 - b) Katılımcının garanti mekanizması katkı payı tamamlama çağrısı yükümlülüğünü Sistem Kurallarında belirlenen usul ve esaslar çerçevesinde yerine getirmemesi,

- c) İlgili mevzuat uyarınca Katılımcı'nın faaliyetlerinin kısıtlanması gereken durumların ortaya çıkması nedeniyle Takasbank tarafından Katılımcı'nın yükümlülüklerinin tasfiyesine karar verilmesi,
- 2) Katılımcı, borcun muaccel hale geldiği tarihte ilgili mevzuatta belirlenen usul ve esaslara uygun olarak yükümlülüklerini yerine getirmediği takdirde Takasbank tarafından protesto keşidesine, ihtarname gönderilmesine, mehil tayinine ve hiçbir kanuni takip ve teşebbüs icrasına mahal kalmaksızın temerrüde düşmüş olur.
- 3) Katılımcı temerrüde düşmesi durumunda, ilgili mevzuatta belirlenen oranda temerrüt faizi ödemekle yükümlüdür. Takasbank, Katılımcı'nın temerrüdü nedeniyle temerrüt faizini aşan bir zarara uğramışsa, Katılımcı bu zararları da karşılamakla yükümlüdür. Takasbank, Katılımcı'nın muaccel hale gelen borçları, bu borçtan kaynaklanan her türlü faiz ve diğer masraflar ve temerrüt faizini aşan zararları için Katılımcı'nın Takasbank nezdindeki serbest hesapları ve her türlü hak ve alacakları üzerinde takas, mahsup ve hapis hakkına sahiptir.
- 4) Katılımcı'nın Piyasa'da gerçekleştirdiği işlemler nedeniyle Takasbank'a olan borçlarını ödemede temerrüde düşmesi halinde veya ilgili mevzuat ya da bu Sözleşmede öngörülen sebeplerle, garanti mekanizması payının kullanılması gerektiğinde Takasbank, herhangi bir ihtar veya ihtarda bulunma, süre verme, adli veya idari merciden izin ya da onay alma, garanti mekanizması katkı payını açık artırma ya da başka bir yol ile nakde çevrilmesi gibi herhangi bir ön şartı yerine getirme yükümlülüğü olmaksızın garanti mekanizması katkı payı konusu kıymetleri/dövizi, piyasada satarak veya teminat olarak plase ederek satım bedelinden kapanmamış olan temerrüt tutarını karşılama hakkına sahiptir.
- 5) Temerrüt nedeniyle garanti mekanizması katkı payına başvurulması gereğinin ortaya çıkması durumunda, garanti mekanizması katkı payı konusu hangi varlıkların öncelikle kullanılacağı Takasbank tarafından kararlaştırılacak olup katılımcı Takasbank'ın kararına karşı itiraz hakkının olmadığını peşinen kabul eder.
- 6) Katılımcı'nın, garanti mekanizması katkı payı tamamlama yükümlülüğünü yerine getirmemesi nedeniyle borcun muaccel hale gelmesi durumunda Takasbank, temerrüt hükümleri çerçevesinde temerrüde neden olan ilgili Katılımcıdaki garanti mekanizması katkı payını nakde dönüştürerek borçlarını tasfiye etme hakkına haizdir.
- 7) Katılımcı, temerrüt nedeniyle Takasbank tarafından garanti mekanizması katkı payının nakde dönüştürülmesi veya garanti mekanizması katkı payı karşılığı borçlanarak likidite sağlama imkanının bulunması nedeniyle zarara uğradığı iddiasıyla Takasbank'dan herhangi bir talepte bulunmayacağını, bu işlemlerden kaynaklanan her türlü masraf ve diğer mali yükümlülüklerinin kendisine ait olduğunu kabul eder.
- 8) Temerrüt halinde, Takasbank tarafından Katılımcının ilgili hesaplarındaki garanti mekanizması katkı payına konu varlıkları çekmesine izin verilmeyebilir.

MADDE 8-ÜCRET, MASRAF VE KOMİSYONLAR

Katılımcı, bu Sözleşmeden ve Takasbank nezdinde yapılan işlemlerden kaynaklanan her türlü vergi, resim, harç, fon, aidat, ücret, komisyon ve diğer yükümlülükleri Takasbank tarafından ilan edilen sürede yerine getirmekle yükümlüdür.

MADDE 9- TEBLİGAT ADRESİ

Taraflar, bu Sözleşme'nin 1 inci maddesinde belirtilen adreslerini tebligat adresleri olarak kabul etmişlerdir. Adres değişiklikleri, diğer tarafa tebliğ edilmedikçe en son bildirilen adrese yapılacak tebliğ ilgili tarafa yapılmış sayılır.

MADDE 10- SÖZLEŞMENİN SÜRESİ VE FESHİ

Bu Sözleşme süresiz olup akdedildiği tarihte yürürlüğe girer. Sistem Kurallarının Katılımcı faaliyetlerinin durdurulması ve Sistemden çıkma ile Sistemden ayrılma maddeleri kapsamında sözleşmenin feshi mümkündür. Ancak, sözleşmenin fesih edilmiş olması fesih tarihine kadar yapılmış iş ve işlemlerden doğan ve ilgili mevzuattan kaynaklanan yükümlülükleri ortadan kaldırmaz.

MADDE 11- SÖZLEŞMENİN TADİLİ

Takasbank, yasal ve/veya teknik zorunluluklar veya işlemlerin olumsuz etkileneceğini öngördüğü olağanüstü durumların varlığı halinde bu Sözleşme hükümlerini kısmen veya tamamen değiştirme hakkına sahiptir.

MADDE 12- DEVREDİLMEZLİK

Katılımcı, Takasbank'ın onayı olmaksızın bu Sözleşmeden kaynaklanan hak ve yükümlülüklerini üçüncü kişilere devredemez.

MADDE 13- DELİL SÖZLEŞMESİ

Katılımcı, gerçekleştirilecek işlemlerle ilgili olarak doğabilecek anlaşmazlıkların çözümünde, uyuşmazlık konusu işlemle ilgili sadece Takasbank bilgisayar kayıtları ve Takasbank tarafından tutulan diğer kayıtların 6100 sayılı Hukuk Muhakemeleri Kanunu'nun 193 üncü maddesi uyarınca kesin delil olduğunu kabul eder.

MADDE 14- UYUŞMAZLIKLARIN ÇÖZÜMÜ

İşbu Sözleşme'den kaynaklanan uyuşmazlıkların çözümünde İstanbul (Merkez) Mahkemeleri ve icra daireleri yetkilidir.

İşbu 14 maddeden ibaret sözleşme taraflarca, İstanbul'da/...../..... tarihinde iki nüsha olarak imzalanmıştır.

TAKASBANK adına;

İmza + Kaşe
Adı Soyadı
Ünvan

.....adına

İmza + Kaşe
Adı Soyadı
Ünvan